

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.14.2018.MW

Warszawa, 11 maja 2018 r.

**Pani
Urszula Budzałek
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pacynie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w dniach 6—11 kwietnia 2018 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacynie.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość wypłaty zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia klęskowego. Kontrolą objęto okres od 10 sierpnia 2017 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń 16 kwietnia 2018 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą, w Ośrodku zatrudnionych było w pełnym wymiarze czasu pracy dwóch specjalistów pracy socjalnej oraz na 0,5 etatu pracownik socjalny. Na jednego pracownika socjalnego przypadało 1787 mieszkańców gminy i 16 osób/rodzin objętych pracą socjalną.

W związku ze zniszczeniami spowodowanymi nawałnicą, która przeszła nad gminą Pacyna w sierpniu 2017 r., Wójt Gminy Pacyna zarządzeniem nr 0050.32.2017 z 18 sierpnia 2017 r. powołał *komisję ds. szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne — huragan w dniu 10 sierpnia 2017 r.* Komisja ustaliła, że w wyniku zdarzenia klęskowego straty w budynkach mieszkalnych poniosło siedem osób i rodzin. Łączna wartość oszacowanych szkód w budynkach mieszkalnych wyniosła 85.500 zł, a udział uszkodzeń/zniszczeń — od 5% do 63%. Huragan uszkodził

także budynki gospodarcze i inwentarskie, ale, jak ustalono, nie służyły one zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych.

Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie złożonych zostało siedem wniosków o udzielenie pomocy finansowej w związku z uszkodzeniem/zniszczeniem budynków mieszkalnych. Nikt nie złożył wniosku o przyznanie zasiłku z powodu strat w budynkach gospodarczych czy inwentarskich.

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie pismami z 18 i 21 sierpnia 2017 r. oraz z 9 września 2017 r. informował Wójta Gminy Pacyna o zasadach przyznawania pomocy osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego o charakterze klęski żywiołowej oraz ubiegania się o środki finansowe na ten cel.

Pismem z 22 sierpnia 2017 r. Wójt Gminy Pacyna wystąpił do Wydziału Polityki Społecznej MUW w Warszawie o przyznanie środków finansowych w wysokości 36.450 zł na pomoc osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia klęskowego. W złożonym zapotrzebowaniu wykazano środki finansowe na zasiłki celowe do 6.000 zł dla siedmiu osób.

W wyniku dwukrotnej korekty zapotrzebowania (przesłanej pismami z 29 sierpnia 2017 r. i z 16 października 2017 r.) zwiększono wysokość środków potrzebnych na wypłatę zasiłków celowych do kwoty 44.700 zł.

Pismem z 28 września 2017 r. poinformowano Wydział Polityki Społecznej MUW w Warszawie, że zasiłki celowe zostaną przyznane mniejszej niż uprzednio podano liczbie osób oraz że jedna z osób poszkodowanych wymaga pomocy finansowej w wysokości ponad 20.000 zł, ze względu na konieczność zakupu mieszkania.

Decyzją Wojewody Mazowieckiego nr 136 z 11 września 2017 r. na wypłatę zasiłków celowych dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej Gmina Pacyna otrzymała dotację celową ze środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa — w kwocie 36.450 zł. Kolejną decyzją Wojewody Mazowieckiego, nr 182 z 19 października 2017 r., przyznaną dotację zwiększono o kwotę 8.250 zł.

W wyniku kontroli ustalono, że z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na remont/odbudowę budynku mieszkalnego skorzystały cztery osoby poszkodowane w wyniku zdarzenia klęskowego z trzech miejscowości położonych na terenie gminy Pacyna. Zasiłek celowy do

6.000 zł przyznano trzem osobom, w tym dwóm samotnie gospodarującym. Zasiłek celowy do 200.000 zł otrzymała jedna osoba samotnie gospodarująca.

Kontroli poddano akta czterech spraw wszczętych w okresie objętym kontrolą i zakończonych wydaniem decyzji ostatecznych, orzekających o przyznaniu zasiłku celowego z tytułu zdarzenia klęskowego.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że we wszystkich badanych przypadkach ustalanie uprawnień do zasiłku celowego odbywało się na wniosek strony. W żadnym badanym przypadku we wniosku o zasiłek celowy nie wskazano wysokości żądanej pomocy.

W każdym badanym przypadku wydanie decyzji w sprawie uprawnień do zasiłku celowego zostało poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego (cz. VII). Wywiady przeprowadzono w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1788). Zawierały one informacje o sytuacji życiowej osoby/rodziny, stratach poniesionych w wyniku zdarzenia losowego/klęskowego, potrzebach i oczekiwaniach osoby/rodziny a także plan pomocy na rzecz osoby/rodziny oraz decyzję kierownika ośrodka. Z treści wywiadów wynikało, że osoby, które złożyły wnioski o pomoc w formie zasiłku celowego na remont/odbudowę budynku mieszkalnego, prowadziły gospodarstwo domowe w budynku uszkodzonym w wyniku zdarzenia klęskowego w dniu wystąpienia tego zdarzenia, oraz że straty w budynkach mieszkalnych miały bezpośredni związek z huraganem, który przeszedł nad gminą 10 sierpnia 2017 r. Ponadto wynikało z nich, że osoby ubiegające się o zasiłek znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej i nie miały możliwości wykonania remontu ani zakupu mieszkania z własnych środków. We wszystkich badanych przypadkach ustalono, że osoby występujące o przyznanie zasiłku na remont/odbudowę budynku mieszkalnego posiadały tytuł prawny do tego budynku (były jego właścicielami). Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób ubiegających się o zasiłek celowy dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia klęskowego ustalono na podstawie dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy. W dwóch badanych przypadkach, w których budynki mieszkalne były ubezpieczone, w aktach sprawy zgromadzono dokumenty potwierdzające wysokość uzyskanego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia. W każdym przypadku do akt sprawy załączono protokół gminnej komisji powołanej do oszacowania wysokości szkód w budynkach mieszkalnych, w którym wskazano zakres oraz procentowy udział uszkodzeń/zniszczeń, jak również kopię protokołu komisji, w którym określono

zakres zniszczeń oraz oszacowaną wartość szkód. W aktach spraw zgromadzono także dokumentację fotograficzną przedstawiającą stan budynku przed remontem i po jego wykonaniu.

Konstrukcja decyzji administracyjnych w sprawie zasiłków celowych wyczerpywała unormowania zawarte w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. Wszystkie badane decyzje administracyjne wydane zostały przez Panią zgodnie z upoważnieniem Wójta Gminy Pacyna, udzielonym zarządzeniem nr 6/A./04 z 4 maja 2004 r. W podstawie prawnej badanych decyzji powołano art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy. W jednym przypadku, po wniesieniu w terminie odwołania, zmieniono wcześniej wydaną decyzję odmawiającą zasiłku celowego na remont budynku, orzekając o przyznaniu świadczenia. Decyzja została zmieniona w trybie art. 132 k.p.a. Decyzjom orzekającym o przyznaniu pomocy finansowej z tytułu zdarzenia klęskowego nadano rygor natychmiastowej wykonalności. W treści decyzji pouczone stronę o konsekwencjach nierozliczenia poniesionych wydatków w wyznaczonym terminie lub przeznaczenia pomocy na inny cel niż wskazany w decyzji. We wszystkich badanych przypadkach przed wydaniem decyzji, świadczeniobiorcy złożyli oświadczenia potwierdzające zapoznanie się z dokumentacją i dowodami zebranymi w prowadzonym postępowaniu administracyjnym dotyczącym pomocy z tytułu zdarzenia klęskowego. Decyzje zawierały pouczenie o przysługującym stronie prawie do wniesienia odwołania oraz pouczenie wynikające z art. 109 ustawy. W jednym przypadku wydano postanowienie o przedłużeniu terminu wydania decyzji z uwagi na skomplikowany charakter sprawy i wskazano nowy termin jej załatwienia. Wszystkie decyzje doręczono na zasadach określonych w art. 39 i 42 oraz art. 46 § 1 k.p.a.

Zasiłki celowe na remont/odbudowę budynków mieszkalnych przyznano zasadnie, w wysokości nieprzekraczającej wartości oszacowanych szkód i odpowiadającej oszacowanemu procentowi zniszczeń/uszkodzeń, określonego w załączniku nr 2 do *Zasad udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych*, określonych w piśmie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 17 sierpnia 2017 r. znak: DOLiZK-IV-775-10/2-17, ze zmianami określonymi w piśmie z 29 sierpnia 2017 r. znak: DOLiZK-IV-775-20/2017.

Rozstrzygając w kwestii wysokości zasiłków celowych, kierowano się zasadą miarkowania pomocy. W jednym badanym przypadku zasiłek celowy na zakup budynku, udzielony w związku

z nakazem wyłączenia z użytkowania budynku zniszczonego w wyniku zdarzenia klęskowego, wypłacono w transzach, na mocy dwóch decyzji administracyjnych. Wpłaty kolejnej transzy zasiłku dokonano po przedłożeniu dokumentów dotyczących zakupu budynku mieszkalnego i wpłacie zaliczki. Zasiłki przekazywano przelewem na rachunki bankowe świadczeniobiorców. W dwóch z czterech badanych przypadków, rozstrzygając o przyznaniu zasiłku celowego na remont budynku mieszkalnego, zobowiązano stronę do przedłożenia rachunków lub faktur potwierdzających poniesienie wydatków związanych z remontem budynku w terminie do 30 dni od dnia otrzymania decyzji pod rygorem zwrotu wypłaconego świadczenia. W jednym przypadku zasiłkobiorca został zobowiązany do przedstawienia aktu notarialnego potwierdzającego zakup budynku mieszkalnego. W jednym przypadku osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy finansowej załączyła fakturę potwierdzającą wydatkowanie środków na remont budynku do odwołania od decyzji w sprawie odmowy przyznania zasiłku celowego. Zasiłkobiorcy, którzy zostali zobowiązani do rozliczenia przyznanej pomocy, przedłożyli faktury potwierdzające rodzaj i wysokość dokonanych wydatków. Przedłożone faktury wystawione były na osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie. Osoby, którym przyznano zasiłki celowe do 6.000 zł, przedłożyły faktury przed wydaniem decyzji administracyjnej w tej sprawie. We wszystkich przypadkach faktury wystawione były przed dniem wydania decyzji przyznającej zasiłek celowy, ale po 10.08.2017 r., tj. po dniu wystąpienia zdarzenia klęskowego (łącznie 5 faktur). Trzy faktury zostały sprawdzone przez członka komisji szacującej straty, posiadającego uprawnienia budowlane i projektowe, który potwierdził zasadność wydatków. W jednym przypadku osoba poszkodowana przedłożyła umowę przedwstępną i akt notarialny potwierdzający zakup budynku mieszkalnego. Do akt sprawy zasiłkobiorców zobowiązanych do rozliczenia przyznanej pomocy załączono także protokoły oględzin lub notatki służbowe potwierdzające wykonanie prac remontowych.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że przyznana Gminie Pacyna dotacja z rezerwy celowej budżetu państwa została wykorzystana w 100%. Przyznane środki finansowe przeznaczono na pomoc dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia klęskowego.

W toku kontroli **stwierdzono** następujące **nieprawidłowości**:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie nie spełniał wymogów w zakresie wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 110 ust. 12 ustawy, ponieważ nie zatrudniał co najmniej 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

2. Dwie z pięciu decyzji administracyjnych w sprawie przyznania zasiłku celowego z tytułu zdarzenia klęskowego wydano później niż w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania (w jednym przypadku — trzydziestego szóstego dnia od daty złożenia wniosku o pomoc, a w drugim — trzydziestego ósmego dnia), nie zawiadamiając uprzednio strony o niezafatwieniu sprawy w terminie oraz o przyczynach zwłoki, co jest niezgodne z art. 36 k.p.a.
3. W jednym badanym przypadku, po wniesieniu w terminie odwołania od decyzji odmawiającej przyznania zasiłku celowego na remont budynku mieszkalnego, wszczęto i przeprowadzono nowe postępowanie administracyjne w tej samej sprawie, co jest niezgodne z art. 132 § 1 k.p.a.
4. W czterech z pięciu decyzji administracyjnych orzekających o przyznaniu zasiłku celowego z tytułu zdarzenia klęskowego nie pouczonej strony o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, co jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a.
5. W jednym przypadku, w którym wydano postanowienie o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy, nie pouczonej strony o prawie do wniesienia ponaglenia.

Ponadto podczas kontroli stwierdzono,

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Podjąć działania mające na celu zapewnienie w ośrodku właściwego wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych, stosownie do postanowień art. 110 ust. 12 ustawy.
2. Prowadząc postępowania w sprawie zasiłków celowych z tytułu zdarzenia klęskowego, przestrzegać terminów załatwiania spraw stosownie do postanowień art. 35 k.p.a. O każdym przypadku niezafatwienia sprawy w terminie zawiadamiać stronę, wskazując przyczyny zwłoki, wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając stronę o prawie do wniesienia ponaglenia.
3. Wydając decyzje w sprawie zasiłku celowego z tytułu zdarzenia klęskowego w trybie art. 132 k.p.a. mieć na uwadze, że w przypadku zastosowania tzw. trybu autokontroli nie należy wszczynać i prowadzić postępowania dowodowego, bowiem w tym przypadku obowiązkiem organu jest ponowne rozpoznanie tej samej sprawy, ustalenie, czy zajęte

poprzednio stanowisko może być zmienione czy nie, a następnie skonfrontowanie tego stanowiska z żądaniem strony wyrażonym w odwołaniu.

4. Rozstrzygając w sprawie zasiłku celowego, o którym mowa w art. 40 ust. 2 i 3 ustawy, informować stronę o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania stosownie do postanowień art. 127a § 1 k.p.a.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, powiadamiając o realizacji zaleceń, należy mieć na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Michalina Walenta
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Woźniak
Wójt Gminy Pacyna